

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa D. B.

przeciwko Bankowi S.A. w W.

o uchylenie uchwał,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 10 października 2012 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 23 maja 2012 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od powoda na rzecz pozwanego
kwotę 1080 zł (jeden tysiąc osiemdziesiąt) tytułem kosztów
postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 30 maja 2011 r., ponieważ mimo upływu wyznaczonego terminu nie wskazał on wartości przedmiotu zaskarżenia. Powództwo obejmowało żądanie uchylenia pięciu uchwał Walnego Zgromadzenia Banku S.A., podjętych w dniu 5 maja 2009 r. Uchwałą oznaczoną numerem 5 dokonano zatwierdzenia jednostkowego sprawozdania finansowego banku za 2008 r., a pozostałe o numerach 19, 20, 27, 28 i 29 dotyczyły udzielenia członkom zarządu absolutorium z wykonania obowiązków za 2008 r. Nie zostało podzielone stanowisko powoda, że podważane uchwały miały niemajątkowy charakter, ponieważ zmierzają do realizacji prawa lub uprawnienia mającego bezpośredni wpływ na stosunki majątkowe stron. Wskazuje na to twierdzenie powoda, że uchwały są sprzeczne z dobrymi obyczajami, godzą w interes Spółki i naruszają interesy akcjonariuszy. Skutkiem podjęcia uchwał był ich wpływ na stabilność funduszy Banku, a także na stabilność zaangażowanych funduszy w akcje Banku, a tym samym na wycenę wartości akcji.

Powód w zażaleniu zarzucił kwestionowanemu postanowieniu naruszenie prawa procesowego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 368 § 2 k.p.c. polegające na przyjęciu, że w sprawie o charakterze niemajątkowym miał obowiązek oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia, a art. 373 k.p.c. na odrzuceniu apelacji, która nie była dotknięta brakami. Domagał się uchylenia postanowienia i przekazania sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania. Podniósł, że uchwały podmiotów mających strukturę korporacyjną nie mają jednorodnego charakteru, a zatem dla jego określenia decydujące znaczenie ma treść każdej uchwały oraz treść żądania pozwu. Treść zaskarżonych uchwał i stawiane im zarzuty wskazują, że sprawy majątkowe Spółki nie stanowią bezpośredniej przyczyny ich kwestionowania. Jedynym i wyłącznym jego celem było dbanie o interes akcjonariuszy i Spółki, który należy postrzegać jako niemajątkowy, a przejawia się on w konieczności zapewnienia prawidłowego funkcjonowania Spółki, zgodnie z dobrymi obyczajami i niedopuszczeniu do nierzetelności w zarządzaniu Spółką w przyszłości. Nierzetelność i nieprawidłowość

w sporządzeniu sprawozdania finansowego oraz w zarządzaniu Spółką pozbawiają akcjonariuszy należytej informacji o stanie Spółki, a zatem sztucznie kreują jej rzeczywistą sytuację finansową, stanowiąc zagrożenie dla słuszných interesów Spółki. Uwzględnienie powództwa nie wpłynie wprost na sytuację majątkową akcjonariuszy. Sformułowane przez powoda zarzuty dotyczące udzielenia absolutorium członkom zarządu związane są z kwestionowaniem sposobu wykonywania powierzonych im funkcji, który jest przyczyną negatywnej oceny Spółki i akcjonariuszy. Odnoszą się one jednak do niemajątkowej sfery interesów, takich jak prawo do rzetelnej informacji oraz podejmowanie decyzji w zgodzie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz wytycznymi Komisji Nadzoru Finansowego. Jeżeli zatem przedmiotem zaskarżonych uchwał są prawa i obowiązki mające niemajątkowy charakter, to w takiej sprawie dopuszczalna jest skarga kasacyjna i nie ma obowiązku wskazywania wartości przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Ugruntowane zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko przyjmujące, że o majątkowym lub niemajątkowym charakterze spraw o uchylenie, ustalenie nieistnienia oraz o stwierdzenie nieważności uchwał podejmowanych przez organy osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej decyduje przedmiot uchwały. Oznacza to, że jeśli przedmiotem uchwały są prawa lub obowiązki o charakterze niemajątkowym, to sprawa kwestionująca moc wiążącą tych uchwał, drogą jednego z wymienionych powództw, jest sprawą o prawa niemajątkowe, a jeśli uchwała związana jest z prawami majątkowymi, to i wskazane powództwo ma charakter majątkowy. Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2011 r., III CZP 126/10, OSNC z 2001 r. nr 11, poz. 117, mająca moc zasady prawnej, której teza dotyczy uchwał organów spółdzielni, z uwagi na przedmiot pytania prawnego, ma znaczenie także w odniesieniu do innych podmiotów, w tym spółek kapitałowych i wspólnot mieszkaniowych, ponieważ problem kwalifikacji spraw obejmujących zaskarżanie uchwał organów osób prawnych i jednostek organizacyjnych powinien być dokonywany w podobny sposób. Nie ma podstaw do różnicowania oceny powództw w zależności od rodzaju podmiotu, którego organ

podjął kwestionowaną uchwałę, ponieważ metodologia ich kwalifikacji jest jednakowa, co podkreślił również Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały. Podkreślenia wymaga, że stanowisko przyjęte w uchwale jest kontynuacją dominującego poglądu, wyrażanego w dotychczasowym orzecznictwie oraz literaturze prawniczej, szeroko przywołanego w motywach i podziela je również Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym sprawę. Przedmiotem zaskarżonych przez powoda uchwał są prawa majątkowe, bo za takie należy uznać jednostkowe sprawozdanie finansowe za 2008 r. oraz udzielenie absolutorium członkom zarządu z wykonania obowiązków w 2008 r., które ściśle łączą się ze sferą praw majątkowych, jak też wpływają w określony sposób na prawa i obowiązki akcjonariuszy oraz samej Spółki, skoro dotyczą czynności majątkowych Spółki kapitałowej. Dążenie powoda do uzyskania orzeczenia, które spowoduje ustanie stanu związania uchwałami odnosi się do wyeliminowania ich oddziaływania na sferę praw, które są ich przedmiotem. Obszerne uzasadnienie pozwu i apelacji powołuje się wprost na ochronę interesu Spółki i akcjonariuszy. W zażaleniu powód niekonsekwentnie podaje, że powództwo zmierza do ochrony praw niemajątkowych, a dbałość o rzetelność informacji o stanie spraw Spółki, zgodność sprawozdania i działań członków zarządu z przepisami prawa, zasadami współżycia społecznego i wskazaniem podmiotów nadzorczych wiąże z interesem Spółki i akcjonariuszy, który jest interesem majątkowym, skoro dotyczy podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, ukierunkowaną na osiągnięcie zysku. Przedmiot zaś uchwał nie odnosi się do korporacyjnych uprawnień akcjonariusza. Niedochowanie wymagań formalnych apelacji skutkuje jej odrzuceniem w oparciu o art. 370 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego oparte zostało na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy na tym etapie postępowania, stosownie do art. 98 § 1 w związku z art. 397 § 2 i art. 398²¹ k.p.c.